

Vijfentwintig jaar vogelbescherming

Door S. Span Rzn.

Ja, als je een kwarteeuw terug denkt (en wat is dat relatief gezien weinig), wat is er dan enorm veel veranderd.

Meestentijds ten goede, soms ten kwade.

Als ik als voorzitter van de Bond van Friese Vogelbeschermings Wachten boven dit artikeltje schrijf '25 jaar Vogelbescherming', dan was dit 25 jaar geleden 'vogelbescherming' in engere zin. Gelukkig mag ik getuigen dat de B.F.V.W. al jaren uit het vogelbeschermingsjasje is gegroeid. Immers, het bleek al spoedig dat vogelbescherming alleen mogelijk was op een veel bredere basis, namelijk als natuurbescherming in de ruimste

zin. Lucht-, water- en bodemverontreiniging zijn mede bepalend voor de vogelstand, terwijl verder grondwaterpeil, kunstmestgebruik en moderne bestrijdingsmiddelen een rol spelen, zelfs misschien een dominerende rol bij de bescherming van onze vogels.

Welnu, wij willen, traditioneel ingesteld als wij zijn, het woord 'vogelbescherming' wel handhaven, maar zijn ons tegelijkertijd bewust dat begrippen als jacht, eierzoeken en vogelvangst, tenminste nationaal gezien, zeer duidelijk ondergeschikt zijn aan milieubescherming. En dan is er in 25 jaar veel ten goede gekeerd.

Al veel langer dan 25 jaar geleden was het bijvoorbeeld niet mogelijk om tot een nationale afspraak ten aanzien van onze Zuiderzeevervisserij te komen. Het lukte eenvoudig niet, het was niet haalbaar. Nu zien wij wat betreft de haringvangst een internationale regeling! Zo zijn er tal van aspecten aan te wijzen waaruit blijkt dat er veel ten goede is gekeerd. Aan vele problemen waaraan 25 jaar geleden bijna niemand dacht, wordt nu aandacht geschonken en worden maatregelen genomen of voorbereid.

Kievit.

Foto: H. van der Veer.

De vogelvangst in België is aan banden gelegd, voor de jacht op walvissen bestaat een internationale regeling. De lucht boven de roemruchte Engelse bevolkingsagglomeraties als Londen en Sheffield is nog nooit zo schoon geweest als momenteel. Men zou dit allemaal voorbeelden kunnen noemen van de positieve instelling van volken en volksvertegenwoordigingen. Om dichterbij huis te blijven: de status van het Nederlandse Waddengebied, vogelgebied van internationale betekenis, is thans betrekkelijk veilig gesteld. O, ik weet wel dat alle gevaren nog lang niet zijn geweken. Olieboringen en (wat God verhoede) olievondsten, zoutwinning enz. vormen nog een reëel gevaar, maar drooglegging is van de baan en elke regering in welke kleurschakering dan ook, zal zich wel tweemaal bedenken alvorens ingrepen in dit kostelijk natuurgebied toe te laten. (Maar desalniettemin: bent u al lid van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee?)

Het 'volk' neemt het gewoon niet meer en de heren politici wéten het. Wat een hartverwarmende ervaring na 25 jaar vogelbescherming! Soms ten kwade, schreef ik in de aanvang van dit artikelje. Kan dat ook in deze tijd? Ik meen van wel en om de navolgende redenen. In 25 jaar zijn wij erin geslaagd een enorme belangstelling voor de vogel- en natuurbescherming wakker te maken. Natuurlijk, in zijn algemeenheid een mooi verschijnsel. Iedere goede vogelwachter acht het tot zijn eer medemensen te mobiliseren voor de natuurbeschermingsgedachte. Maar... als deze gedachten uitgroeien tot een ziekelijke, op de 'lieve vogeltjes' afgestemde denkwijze, dan kan zij onder bepaalde omstandigheden de vogelbescherming meer kwaad dan goed doen!

Wij leven naar een 'beschaafde' tijd. Alles verandert er zeer snel en wij veranderen mee. Wij dreigen in een stroomversnelling te geraken omdat... het mode is! Ook de jeugd verandert. Waar zijn de jongens die de hoogste kraaie- en eksternesten durfden uit te halen? Ze zijn er niet meer. U betreurt het niet? Welnu, geachte lezer, ondergetekende wél. Waar zijn de jongens (en dat waren dezelfde als van de kraaie- en eksternesten), die zich bijkans doodvochten als er jongens uit 'de stad' een lijster-, kwikstaart- of zwaluwnestje wilden uithalen? Ze zijn er niet meer. U betreurt het niet, of tóch wel misschien? Ondergetekende wél!

Wij zullen de komende 25 jaar behoefte hebben aan eerlijke praktische mensen, mensen die het hoofd koel houden en op basis van de nodige werkelijkheidszin zullen trachten de natuur in zijn totaliteit te behouden. Wij zullen onze wetenschappelijke instellingen moeten steunen en vooral aan hun popularisering moeten meewerken. Ik hoop van ganser harte dat praktijk- en wetenschapsmensen in de komende 25 jaar op het terrein van de vogel- en natuurbescherming de toon zullen aangeven. Komen deze groepen op het tweede plan te staan (en er zijn tekenen die op deze ontwikkeling wijzen) dan zal dit gaan ten nadele van de natuur. Verder zullen in dit geval al die mensen, die het wel heel goed menen met de natuur, maar niet over de zo belangrijke kennis van zaken beschikken, min of meer buiten spel worden gezet, wat, naar mijn stellige overtuiging, aan de vogelbescherming afbreuk zal doen.

Ik hoop van harte dat het in de komende jaren niet tot een afglijden in die richting komt.

• S. Span Rzn., Wier 6, Cornjum.